

Programa de l'assignatura de Medicina Legal i Toxicologia

Unitat Docent Hospital Vall d'Hebron

2023-2024

Informació sobre el professorat

Professor

Correu electrònic

Dra. Sara Milián Sebastià
Medicina legal i forense

smilian@xij.gencat.cat

Professor responsable

Dra. Rosa Maria Alcaraz Peñarrocha
Toxicologia clínica

rosamaria.alcaraz@vallhebron.cat

Informació general

Descripció

L'assignatura de Medicina Legal i Toxicologia consta de 4 crèdits ECTS i es programa el segons semestre del 5è curs del Grau de Medicina.

Aquesta assignatura es compon de dos grans blocs: un de **Medicina Legal i Forense** i altre de **Toxicologia clínica**, que si bé s'avaluaran durant el curs de forma independent, al final del mateix s'obtindrà una única nota a partir de la mitjana dels dos blocs.

Expectatives i objectius

Els objectius són adquirir unes competències mínimes que permetin comprendre i conèixer la utilització dels coneixements mèdics en altres camps professionals com és el dret mèdic i la seva aplicació pràctica al servei de l'Administració de Justícia. D'aquesta forma, els coneixements adquirits permeten comprendre els efectes de la violència sobre el cos, en les seves diverses formes, la necessitat de comunicació d'aquesta violència als Jutjats i les conseqüències sobre el lesionat i el cadàver. Així mateix, també permet conèixer l'aportació de les ciències mèdiques al cos doctrinal del dret, les normes que regulen la pràctica mèdica diària, l'organització sanitària i les conseqüències dels efectes d'aquestes normes, és a dir, el principis bàsics de la normopraxi i la malpraxis.

A nivell de Toxicologia, els objectius són conèixer el perfil epidemiològic actual de les intoxicacions agudes a urgències i l'epidemiologia de les intoxicacions greus que requereixen ingrés a la UCI. Saber realitzar un diagnòstic general de les intoxicacions, podent aplicar conceptes fonamentals de toxicocinètica i conèixer els antídots, les tècniques de descontaminació digestiva i depuració extracorpòries. S'impartiran coneixements sobre intoxicacions medicamentoses, no medicamentoses i per drogues d'abús.

Activitats formatives

Continguts

Les activitats formatives inclouen **32 hores de classes teòriques** (de les quals s'impartiran 16 hores de Medicina Legal i 16 hores de Toxicologia), **12 hores de seminaris** (que es distribuïran en 5 seminaris per cada grup de pràctiques: 2 seminaris de Medicina Legal i 3 seminaris de Toxicologia) i **1 pràctica de laboratori**.

Mètode docent

Les classes magistrals, els seminaris de casos clínics i les pràctiques es complementen i permeten adquirir, alhora, els coneixements necessaris.

Les pràctiques de laboratori consistiran en presenciar una autòpsia medico legal al Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya, ubicat a la Ciutat de la Justícia de Barcelona.

Le classes magistrals tenen una durada de 60 minuts, els seminaris de casos clínics tenen una durada de 120 minuts o 180 minuts, en funció de la complexitat del cas, i les pràctiques tenen una durada d'entre 60 i 120 minuts, en funció de la tipologia d'autòpsia.

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Activitats d'avaluació continuada

En acabar cada seminari es farà una avaluació continuada dels coneixements pràctics i de la participació de l'alumne en l'activitat. Aquesta avaluació podrà ser escrita o oral, mitjançant activitats durant els seminaris o quan hagin acabat els mateixos. La mitjana del resultat obtingut en les diferents avaluacions dels seminaris correspondrà a la nota global dels seminaris.

L'assistència als seminaris es valorarà per la presentació de les activitats en cadascun d'ells, de manera que la no presentació a algun seminari implicarà que l'activitat corresponent a aquell dia no s'ha superat. En cas d'impossibilitat d'acudir a algun seminari, es podrà sol·licitar a Gestió de la Unitat Docent el canvi a un altre grup.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura constarà de diverses parts, per tal de respectar la distribució entre els coneixements teòrics i pràctics que l'alumne haurà d'adquirir:

Es farà un primer examen que avaluarà els coneixements teòrics de cada bloc i que consistirà en:

- 1) Per al bloc de Medicina Legal: prova objectiva de resposta múltiple (test) amb 5 opcions i una sola resposta correcta, amb un total de 50 preguntes.
- 2) Per al bloc de Toxicologia: prova objectiva escrita de dos casos clínics.

Els alumnes que obtinguin una **nota igual o superior a 5,0 sobre 10,0 en un dels dos blocs, es consideraran alliberats** d'aquest bloc. Els blocs no faran mitjana en aquest primer examen.

Es farà una prova final de recuperació, que consistirà en:

- 3) Per al bloc de Medicina Legal: prova objectiva escrita amb 5 preguntes curtes a desenvolupar, entre les que poden haver-hi casos pràctics.
- 4) Per al bloc de Toxicologia: prova objectiva escrita de dos casos clínics.

Els alumnes que hagin alliberat un dels blocs, només hauran d'examinar-se del bloc no superat. **Es considerarà superada la prova de recuperació si a la mitjana dels dos blocs obtenen una nota igual o superior a 5,0 sobre 10,0.**

La qualificació final de l'examen té un pes del **50% de la nota final de l'assignatura.**

La qualificació dels seminaris val el **50% de la nota final** restant de l'assignatura.

Es farà la mitjana de les notes dels exàmens i les notes dels seminaris, al finalitzar el curs.

Quan l'estudiant no s'hagi presentat als dos blocs de l'assignatura o bé a la prova de recuperació tindrà un no avaluable.

Avaluació única

Aquesta assignatura ofereix la possibilitat d'avaluació única. La prova es farà el mateix dia que la prova objectiva per a l'alumnat d'avaluació continuada i podrà constar d'un examen d'elecció múltiple, preguntes curtes o casos clínics. En el cas de suspendre, l'alumne es podrà presentar a una prova final de recuperació que serà el mateix dia que la programada per a aquells alumnes matriculats en modalitat d'avaluació continuada.

Programació d'exàmens

Data	Tipus
19 juny	Primer examen
1 juliol	Prova final de recuperació

Classes teòriques

Medicina Legal

Tema 1	Organització de la Medicina Legal i Forense. Òrgans de l'administració de Justícia.
Tema 2	La historia clínica, secret professional i consentiment informat.
Tema 3	Dret mèdic: responsabilitat professional.
Tema 4	Valoració medico-legal de la reproducció assistida i Interrupció voluntària de l'embaràs. Assajos clínics.
Tema 5	Delictes contra la llibertat sexual.
Tema 6	Medicina del treball.
Tema 7	Valoració del dany corporal.
Tema 8	Patologia forense: Maltractament.
Tema 9	Psiquiatria forense.
Tema 10	Dret a la vida i mort digna. Diagnòstic de mort. Eutanàsia.
Tema 11	Llei de trasplantaments d'òrgans, d'autòpsies i policia sanitària mortuòria.
Tema 12	Estudi medico-legal de la causa de la mort.
Tema 13	Patologia forense: Asfixies mecàniques.

Tema 14	Patologia forense: Ferides per arma blanca i arma de foc. Precipitació.
Tema 15	Tanatologia forense.
Tema 16	Criminalística.

Toxicologia

Tema 1	Història i Epidemiologia de la Toxicologia Clínica
Tema 2	Toxicocinètica
Tema 3	Diagnòstic. Síndromes Tòxiques
Tema 4	Tractament general i específic
Tema 5	Intoxicacions per Psicofàrmacs
Tema 6	Intoxicacions per drogues d'abús
Tema 7	Intoxicacions per drogues de disseny
Tema 8	Intoxicacions per càustics
Tema 9	Intoxicacions per alcohols i glicols
Tema 10	Intoxicacions per Paracetamol i Salicilats
Tema 11	Intoxicacions per Biguanides
Tema 12	Intoxicacions per plantes i animals
Tema 13	Intoxicacions per gasos
Tema 14	Intoxicacions per insecticides organofosforats

Seminaris

Per a cada grup	Tipus
SML1 i 2	Medicina Legal: Documents medico-legals.
SML 3, 4 i 5	Toxicologia: Diagnòstics diferencials importants toxicologia clínica.